

00-2b

Initiation

2b

Go wela, lebollô, mephatô

Bašimane ge ba wêla ba thôma ka go rêma mahlaku a kgôrô ya mošate ba e aga. Ge ba feditše, nakô ya go wêla e batametše, kgoši e bitša banna ba tla go laola kôma. Dingaka ge di laotše mašoboro a ya go foka ka sehlare se lokišitšweng ke ngaka ye e tlang go wetša, ba a ba ba bea le dipheko. Le tšôna di lokišwa ke ngaka yeo. Ke moka baditi ba ya matimelô, ke gore ba ya go aga mphatô le go lokiša dikobô tša bodika, ba aga mphatô ka mašaša, ba a êpêla ba a teteantšha gore ge o le ka ntlê o se ke wa bôna sa ka gare.

Dikobô tše di logwa ka bjang bjo botse bjo bolêta bja thaba. Ke tšôna tše bodika bo di aparang bošego. Ba dia tše dintšhi go feta bodika gore le ge go ka tla ba bangwe ba se ke ba hlaêlwa. Ka mokgwa owe ba tšea nakô e ka fetang kgwedi ge ba ile matimelô, ba hlobola ba tsoga bošego gae ba bowa bjo bongwe. Ga ba bonwe ke basadi ka nakô yeo, le bôna bašimane ga ba sa apara selô, ba hlwa gotee ba e-lwaka meretlwa.

Ge baditi ba bowa matimelô, kôma e a tšwa, mašoboro a ya go lala kgorong ba ôra lengeta la dihlare, ke gore ba šetše ba beutšwe. Go tloga mowe ga ba sa ya ka gaê, ba namêla thaba. Ge ba bolotšwa ba bolotšwa ke monna o tee, eseng ngaka. Wa yôna ke wa dihlare tša go ba alafa ge ba bolotše. Ge ba bolotšwa ba bolotšwa ka bogolo bja magôrô a bôna go feleletša ka kgôrô ye nyane; le madulô a bôna ba dula bjalo. Le ôna marobalô yo mongwe le yo mongwe ka malaô a gagwe, ga a fetolwe. Go bolotšwa motho yo a šetšeng a na le hlaloganyô, eseng ngwana ya ka hlwang a tshwenya kapa ya ka reng go aloga a bolêla dikôma basading kapa mašoborong.

Ba bolotšwa mathomong, mola ba bollang ga ba sa tšwara selô, ba ponoka tshwe! Ga ba sa na kôpanô le motho ge e se baditi ba ba dišang le banna ba tlileng go ba bôna le go ba fa melaô. Ba a itiwa le go rutwa mamêllô ya bohloko gore monna ga a lle ke nku.

Ge ba e-ja ba kwatama ka matôlô, ba ngwathêlwa magôbê ka diatleng. A tlišwa ke baditi, ba fiwa ke bôna, mme ba swanetše go phakiša ge ba e-ja, gôna mowe serôba se a lla go yo a sa phakišeng, le yo a ka hlatšang ga go na mogau. Yo a fetšang o re "mme!" bjaleka pudi, ke moka o a fiwa; ga go na yo a ka êmang ba bangwe ba sa ja.

Mohla ba hlagang ba tlotšwa ka molôra o thapileng mmeleng le hlogong, ke moka ke ôna meetse a bôna go fihlêla ba aloga. Meetse ba a nwa ka sewêlô le gôna ga ba nwele go kgôlwa. Ba dišwa ka tlhokômêlô ye kgolo gore yo mongwe a se ke a ba a tšhaba. Ge ba fodile lebollô ba re bo a fetolêlwa; magôbê bjale a rwalwa ke banenyana go tloga gae go fihla felô mo go itseng.

Baditi ba ba tšeêla ba iša mphatong. Bodika bja re go ja, ba buše megopo ba e fe banenyana. Bodika bo wêla kgwedi di tharo. Kôma e dirwa sephiring, ba sa tsebeng sephiri ke ba sa wêlang. Yo a ka bônang bawedi o a swarwa, ge a se a wêla o a wetšwa le ge a sa rate, ga e le mosadi o a bolawa. Kôma e hola kgoši, e lefiwa ke ba dilete di šele, ge e le ba lete sa kgoši ba ntšha kgomo ya go lefa ngaka gatee ka mephatô e meraro.

Bodika bo ata go wetšwa lehlabula ge mabêlê a budule, go tloga April go ya go June. (Note by typist F.M. Chuene, also from ga Molepo: It should read: Bodika bo ata go wetšwa marega ge mabêlê a budule, go tloga June go ya go August.). Go wêlwa gotee. Ge mophatô o thothošwa go a rêrwa, ga se taba e nang e dirwa ga bonôlô. Mollô wa bodika o gotšwa gatee, ga o time, ge e se mohla bo aloga. Mabitšô a maswa ba a rêwa mohla ba alogang, setsibana sa go tlošwa ke sephiri sa ngaka le kgoši. Mmolotši ke Rabadia, ga a kgêthwe gantšhi, goba o ruta morwagwê mošomo owe. Le yôna ngaka ga e fetofetolwe, ke mošomo wa leloko le itseng. Ba laiwa gore ge ba wetše ke banna, ba tšhabê go ralokêla basading, mekgwa yohle ya bošoboro ba e lahlê.

Bogôbê bo apewa ke basadi gae, bja tlišwa ke baditi. Mohla moditi a rwalang mogopo, basadi ga ba sa na le tokêlô ya go mmôna, ba khuta. Moditi o sepela a êpêla gore basadi ba leng tseleng ba khute. Bogôbê bja bodika ga bo šibiwe, bo lewa moratha le gôna bo loile kudu. Ge ya ba motepa, baditi ba tlišetša baapei legwêtê

ba ba roga. Bopi bja gôna bo swanetše go hlwêka, bo se ke bja ba le ge e ka ba lehlôkwana kapa bôya bja kobô. Maratetšo a pitša a bewa ke ngaka, le lengwe le lengwe le dula godimo ga sehlare, ga a na go tlošwa, le mollô wa gôna ga o time. Go ba le bakgekolo ba go leta pitša. Moimana ga a apeêle badika, le monna wa mohlôlô (mohlologadi) ga a tsene mphatong.

Bodika bo hlabja letlhaka mohlang bo ôra lengêta pele ba hlaga.

4 Mohla ba fetolêlwang banna ba hlaba diphôkwana thabeng, ke mohla bawedi ba tla kwa nama. Ke tša go šoga makgeswa a go aloga. Go tloga fao le dikgôbê ba ka di ja. Ge ba tla aloga banna ha tšea didibêlô tša makhura ba tlotša gore ba ba kota, ba ba tšweša, ba boêla hleng ga moroto, ga ba sa tsêna ka gare. Thapama ba phalla ba ya kgorong ya mošatê, mophatô o šala o tshungwa morago. Melatša le dilo kamoka tše beng di šomišwa ke bodika di swa le mphatô.

Bjale ba bitšwa dialoga, ba lala kgorong, ka mosô basadi ba tlile go ba beula ba ba tlotša. Ka morago ga mowe ba ya, yo mongwe le yo mongwe kgorong ya gabô, ke mowe ba yang go ba hlabiša.

Mabitšô a maswa ba a rêwa kgorong, le la mphatô le rêwa ke kgoši ba sa kgobokane. Mabitšô a mephatô a a reêlêlwa. Maina a mephatô ya mono šia: Mahlwana, Mapulana, Marêma, Madingwana, Matopja, Maratwa, Mathunya, Ditladi, Mathamaga le Malau. Maina a dilô tše dingwe tšeo ba di bitšang ka ôna mophatong ke a: mollô ke serekô, bogôbê ke lebelebele, mogopo ke sebônêlô, meetse ke kgetsi, basadi ke mašukudu, banenyana ke mafalane, monna ke rabadia, kgomo ke ngôpê.

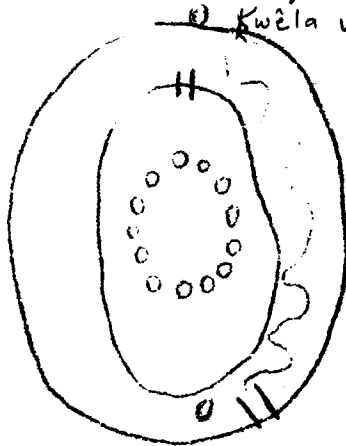
Batho ba mphatô otee ga ba e-ya ntweng ba tšwa ka mphatô wa bôna, le ge ba e-ya go tsoma. Ba hlômphana kae le kae mo ba gahlanang. Ba mphatô wa pele go bôna ba ba hlômpha, ke bagolo ba bôna; ba moragô ke baratho.

5 Motho mola a alogang ke monna, o na le ditokêlô tabeng tša banna, le mosadi o a tšeišwa, le dirang wa ya. Kwêla ke phêthô ya bonna le bosadi.

Ga e le bakeng sa basetsana, tshwarô ya bôna e tee le ya bašimane, ba fapane ka gobane bôna ba wêla gae. Ba hlobola mese le magabe ba rokêlêlwa dikgakgô, ga ba tšole, ge e se ge ba hlapa nokeng goba ke mowe kwêla ya bôna e tiileng gôna, ba rôbala natšô. Šaka la bôna le bitšwa lešôpô. Bôna ga ba bolle, ba a khweba; ba laiwa boitshwarô bakeng sa banna. Go ikilêla ba fetša ngwaga ba rwele sehlotho ba sa tlôle makhura mmeleng, ba sa apare selô le ge go ka tonya bjang. Ba ikapeêla, ga ba išetšwe dijô bjale ka bašimane. Ba dišwa ke baditi ba basetsana ba wetšeng pele go bôna, ba a ba hlômpha. Monna ga a ba bôna o a tšhaba, ge ba mo tshwara ba mo itiya, a ba a lefišwa. Ba mo roga a sa le kgole gore a se ke a hlakana nabô ge e le sehlôpha. Ge ba šetše ba roketšwe ka moragô ga kgwedi tše tharo ba no šomêla babo bôna.

Mohla ba aloga go diwa mabjala, ya ba mokete o mogolo ba beolwa, ba tlotšwa matsoku, ba tšwešwa mese le magabe a maswa; ke moka ba phatlalala ba ya go hlabišwa magabô-bôna.

Bašimane ke Mmantlebere Tema, basetsana ke Lekobjane Mpe.

6 Methalô ye ke seswantšhō sa mphatō o mogolo wa ka ntlê. Ke lešaka ka gare go dula mediti, le lenyane la ka gare ke la bodika, dinkgolwana tša ka gare ke dibešo go ya ka magôrô a bawedi. Mothalô wa monyôkanyôka ke tsela yeo ba tšwang ka yôna, le yôna e ageletšwe. Nkgokolwana ya sorong la ka ntlê ke mowe go dulang baditi le modiša wa mphatô, yêna ga a tloge, ke yêna moahlodi wa melato ya mowe. Ya ka morago nkgolwana ke sebešo sa banna mowe go rêrêlwang gôna. Bodiša bja felo mo bo tiile bošego le mosegare, ga go ka mowe o ka tsê nang o sa lemogwa.